

Ministerie van Financiën

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directoraat-generaal
Fiscale Zaken

Bezoekadres
Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag

Postadres
Postbus 20201
2500 EE Den Haag

Ons kenmerk
2024-0000205026

Datum 21 maart 2024
Betreft Onderzoek niet-fiscale taken digitaliseren en overdragen
registratie onderhandse akten

Bijlagen

1. Onderzoek Digitaliseren en overdragen registratie onderhandse akten
2. Kabinetsreactie op evaluatie

Geachte voorzitter,

In de kabinetsreactie op het evaluatieonderzoek van de Wet elektronische registratie notariële akten van 15 december 2020 heeft mijn ambtsvoorganger, mede namens de toenmalige minister voor Rechtsbescherming en de toenmalige staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat, aangekondigd te onderzoeken of de twee in de Registratiewet 1970 aan de Belastingdienst opgedragen niet-fiscale taken nog passend zijn bij het takenpakket van de Belastingdienst.¹ Dit betreft de registratie van onderhandse akten en het toezicht op de registratie van notariële akten. Het onderzoek naar de vragen rondom de tweede taak zullen binnenkort worden afgerond en daarover wordt uw Kamer dan geïnformeerd. Wat betreft de eerstgenoemde taak is duidelijk geworden dat dit een niet-fiscale taak is. Daarop zijn gesprekken gevoerd met de Kamer van Koophandel en de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) om de mogelijkheid te verkennen om de registratie bij één van die organisaties onder te brengen. Naar aanleiding van deze gesprekken heb ik onderzoek laten doen naar het digitaliseren en overdragen van de registratie onderhandse akten aan deze organisaties. Graag bied ik u het onderzoeksrapport van Berenschot en VKA aan.

Niet-fiscale taken

Niet-fiscale taken vallen buiten de kerntaken van de Belastingdienst en kosten ICT- en personele capaciteit. Capaciteit die hard nodig is om fiscale taken uit te voeren. Daarom wil de Belastingdienst zich op zijn kerntaken concentreren. Voor nieuwe niet-fiscale-taken geldt het principe "nee, tenzij". Dit principe wordt sinds 2020 toegepast. Dit houdt in dat alleen in het geval dat de Belastingdienst over unieke kennis, infrastructuur of data beschikt de organisatie kan worden aangewezen om bij te dragen aan de oplossing van een maatschappelijk vraagstuk. De Belastingdienst kijkt ook kritisch naar bestaande niet-fiscale taken en of deze taken elders kunnen worden ondergebracht. Een van deze taken is de hiergenoemde registratie van onderhandse akten. Met dit onderzoek wordt een stap gezet, om niet-fiscale taken daar waar mogelijk buiten de Belastingdienst te beleggen.

¹ Kamerstukken II 2020/21, 33 406, nr. 7.

Onderzoeksresultaten en aanbevelingen

Het registratie onderhandse akten proces (ROA) biedt de mogelijkheid voor met name banken en kredietverstrekkers om een onderhandse akte met pandrecht te laten registreren voor hun financiële dienstverlening aan ondernemingen. De registratie heeft een functie in het economisch en juridisch verkeer. Ook particulieren kunnen gebruikmaken van de registratie.

Ons kenmerk
2024-0000205026

Huidig proces

Op dit moment registreert de Belastingdienst onderhandse akten. Dit gebeurt fysiek. De Belastingdienst geeft een datumstempel waarmee is aangegeven dat de akte in goede orde is aangekomen. De papieren akte wordt ingevoerd in de ROA-applicatie. Na goedkeuring wordt een officiële ontvangstbevestiging opgesteld. Vervolgens wordt de akte geregistreerd en geëtiketteerd. De Belastingdienst verstuurt de akte per post terug naar de aanbieder.

Digitalisering

De onderzoekers concluderen dat digitalisering goed mogelijk is en dat het de efficiëntie van het proces sterk verhoogt. Op basis van architectuurprincipes kan de uitvoerder het proces zodanig vormgeven dat het nieuwe proces tegemoetkomt aan de belangrijkste eisen en wensen van de stakeholders. Uitgangspunt is het borgen van de huidige functionaliteit in het nieuwe digitale proces en het benutten van technologische standaarden en bestaande overheidsvoorzieningen. Voordat een gedigitaliseerd proces in werking kan treden zijn wetswijzigingen nodig. Een samenvatting van alle aanpassingen is in het rapport te vinden.

In de praktijk is vooral de registratiedatum van pandakten van belang. Eén of meerdere partijen in de akte kunnen een gemachtigde, zoals een advocatenkantoor, de bevoegdheid geven om de registratie van akte te raadplegen in geval van onenigheid.

Onderbrengen alternatieve uitvoerder

Het rapport geeft een mooie aanzet en voldoende aanknopingspunten om tot gewogen beleidskeuzes te komen. Ik ga over de uitkomsten van het onderzoek en de aanbevelingen in gesprek met de minister voor Rechtsbescherming en de staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat. Daaruit zal volgen wie het proces van registratie van onderhandse akten in de toekomst gaat uitvoeren en hoe het vervolgproces eruit gaat zien. Uw Kamer wordt voor het einde van dit jaar over de uitkomsten geïnformeerd.

Hoogachtend,

de staatssecretaris van Financiën - Fiscaliteit en Belastingdienst,

Marnix L.A. van Rij